

Mavi Marmara Katliamı

İsrail, Şubat 2006'da yapılan Filistin seçimlerinin ardından, Gazze'ye siyasi ve ekonomik yaptırım uygulamaya başladı. 2007'den itibaren bu yaptırımları daha da artırdı. Gazze'yi havadan, karadan ve denizden ablukaya aldı. İnsan ve ticari mal giriş çıkışı sınırlandırdı. İsrail'in Aralık 2008 - Ocak 2009'da 22 gün boyunca sürdürdüğü Dökme Kurşun Operasyonu'yla da tüm yaşam kaynakları kurutulan Gazze'de tarım arazileri, okullar, iş yerleri ve evler yerle bir edildi. Gazze'de 1,5 milyon Filistinli, bir açık hava hapisanesinde yaşam mücadelesi veriyordu. Gazze halkının %72'si açlık sınırında yaşıyordu ve bunlardan %65'i çocuktü. Çocukların %10'u fiziksel olarak gelişemiyordu. Birleşmiş Milletler (BM) bu durumu "katlanılmaz" olarak tarif etmişti.

Bu durum karşısında, 2010 yılında altı uluslararası sivil toplum kuruluşu (İHH İnsani Yardım Vakfı, Free Gaza Movement, European Campaign to End the Siege on Gaza, Ship to Gaza Greece, Ship to Gaza Sweden ve The International Committee to Lift the Siege on Gaza), toplanan başışlarla temin edilen 6 bin tonluk insani yardımı Gazze'ye ulaştırmak için bir yardım filosu oluşturdu. Filo insani yardımla birlikte 750 aktivisti de taşıyordu. Almanya, Kuveyt, İsrail, İrlanda, İsveç, Yunanistan, Güney Kıbrıs, Fas, Yemen, Mısır ve Cezayir gibi 36 ülkeden gelen aktivistler arasında 15'den fazla milletvekili, 60'ın üzerinde uluslararası basın mensubu, sanatçılar ve Nobel Barış Ödüllü aktivistler de yer alıyordu. Filonun içinde yer alan Mavi Marmara gemisi, Türkiye merkezli İHH İnsani Yardım Vakfı tarafından işletiliyordu ve filonun en büyük gemisi konumundaydı.

Gazze'ye insani yardım götürmek amacıyla yola çıkan ve sadece yardım gönüllüleri ile insani yardım malzemesi taşıyan Mavi Marmara, Sfendoni, Challenger I, Eleftheri Mesogios, Gazze I ve Defne Y gemilerinden oluşan Gazze Özgürlük Filosu, 31.05.2010 günü İsrail askerlerinin hukuk dışı saldırı ve müdahalesiyle karşı karşıya kaldı. Bu saldırı esnasında ve devam eden süreçte 10 insani yardım gönüllüsü hayatını kaybetti, 56'sı ağır yaralandı. Filo katılımcıları hiç bir yasal dayanak olmaksızın hapsedildi, yaralılara kelepçe takıldı, bazı yaralılar günlerce hücrelerde alıkonuldu ve kendilerine işkence ve kötü muamelede bulunuldu. Filo katılımcılarının tamamı kötü muameleyle maruz bırakıldı, hapsedildi, şahsi eşyalarına el konuldu ve gemilere çeşitli maddi zararlar verilerek birçok haksız uygulama yapıldı.

Mavi Marmara saldırısı, hukuki yollardan hak arayışı sürecine evrilmiştir.

Saldırı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Birleşmiş Milletler, Arap Birliği, Avrupa Parlamentosu, Uluslararası Af Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi gibi uluslararası kurumlar tarafından kınanmıştır.

Devletler düzeyinde ise çeşitli tepkiler ortaya konmuştur:

- Almanya endişe duyduğunu,
- Arjantin üzüntü içerisinde olduğunu,
- Avustralya olayın hukuki olarak aydınlatılması gerektiğini,
- Avusturya saldırının kabul edilemez olduğunu,
- Belçika bunun orantısız güç kullanımı olduğunu,
- Brezilya Birleşmiş Milletler'in bu duruma müdahale etmesi gerektiğini,
- Çin BM'yi göreve çağırdığını,
- Danimarka İsrail'in Kopenhag Büyükelçisini çağırdığını,
- Fransa olayın orantısız güç kullanımı içerdiğini,
- Güney Afrika Cumhuriyeti İsrail'deki büyükelçisini geri çağırdığını,
- Hollanda olayla ilgili soruşturma talep ettiğini,
- İran ise saldırıyı savaş suçu olarak değerlendirdiğini açıklamıştır.
- Türkiye ise saldırının bir devlet terörü eylemi olduğunu ilan etmiştir.

Filistin'de üç günlük yas ilanı ile başlayan tepkiler, Hamas'ın İsrail büyükelçilikleri önünde başkaldırı çağrısıyla devam etmiştir. Geniş çaplı tepkiler olayın kamuoyunda daha fazla gündeme gelmesini ve derinlemesine tartışılmasını sağlamıştır. Ancak, Birleşmiş Milletler'in Palmer Raporu, saldırıyı "güvenlik gerekçeli" olarak nitelendirerek sivil insani yardım faaliyetlerinin meşruiyetini gölgelemiştir.

Buna rağmen, birçok ülkede farklı mahkemelerde hak arayışları sürmektedir. İsrail'in tutumuna ve uluslararası hukukun ihlallerine rağmen, gönüllü yardımlar ve insani yardım faaliyetleri devam etmektedir. Mavi Marmara, insanlığın vicdanı ve dayanışma gücünün bir sembolü olarak tarihteki yerini almış; insanlığın halen var olduğuna dair umut verici bir örnek sunmuştur.

Hasan Remzi Eker